

2200 Puhtaanapito

16.09.2012

Sisällysluettelo

Toimivuusvaatimukset.....	3
Laadunhallinta	4
2201 Sidotut pinnat.....	7
2202 Sitomattomat pinnat	11
2203 Kasvillisuusalueet.....	14
2204 Merivesialueet.....	17
2205 Toiminnalliset alueet	19

Liite 1: Puhtaanapidon tarkastuslomake (tarkastus sanallisille laatuvaatimuksille)

Liite 2: Pistokoelomake katujen siisteyden tarkistukseen (tarkastus roskaisuuden määrälle; kokeilu-
lomake)

Toimivuusvaatimukset

Vastuuhenkilö	T.Myller, P.Engblom
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	28.09.2009 / K.Mattila, J.Kivimäki
Päivityspvm./päivittäjä	08.04.2011 / K.Mattila

Turvallisuus ja terveys:

- Kevyen liikenteen väylien käytön turvallisuutta ylläpidetään pitämällä väylät puhtaana ki-
viaineksesta ja liukkaita aiheuttavasta kasvillisuusjätteestä.
- Puhtaanapidolla huolehditaan alueiden hygieniasta ja vähennetään ilman pölypitoisuutta.
- Vesiliikenteen ja uimisen turvallisuutta parannetaan poistamalla vedessä olevat roskat ja
jätteet.
- Vaaraa aiheuttavat roskat (lasi, huumeneulat, eläinten raadot yms.) pyritään poistamaan
välittömästi.

Käytettävyys:

- Yleisten alueiden tulee olla niin siistejä ja puhteita, että niitä voidaan käyttää tarkoituksensa
mukaisesti.

Viihtyisyys:

- Yleisten alueiden puhtaanapidolla edistetään niillä liikkumisen ja oleskelun viihtyisyyttä.
- Puhtaanapidolla minimoidaan roskien ja jätteiden hajuhaitat.
- Häiritsevää melua aiheuttavia töitä on pyrittävä välttämään klo 22 ja 07 välisenä aikana.

Menetelmät:

- Roskat ja jätteet kuljetetaan niille varatuille paikoille.
- Puhtaanapito toteutetaan niin, että rakennettu ympäristö ei vaurioidu (rakenteet, laitteet, va-
rusteet, kalusteet, kasvillisuus) sekä niin, ettei liikenneväylien käyttäjien ajoneuvoja vahin-
goiteta.

Laadunhallinta

Vastuushenkilö	T.Myller, P.Engblom
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	30.11.2009 / K.Mattila, J.Kivimäki
Päivityspvm./päivittäjä	08.04.2011 / K.Mattila

1. Palvelun tuottajan laadunhallinta

Tuottajan laatusuunnitelma ja turvallisuussuunnitelma

Tuottajan tulee osoittaa laatusuunnitelmallaan toimivuusvaatimusten edellyttämät toimintamallit ja -tavat sekä kalusto ja laitteet. Turvallisuussuunnitelmassa kerrotaan työn edellyttämä varautuminen liikenne- tai työturvallisuuden yms. hoitamiseen.

Tuottajan työmaapäiväkirja

Tuottajan tulee pitää päivittäistä työmaapäiväkirjaa (sää- ja kelipäiväkirja, toimenpidepäiväkirja). Työmaapäiväkirjaan tulee merkitä vähintään seuraavat:

- Päivittäiset sää- ja lämpötilat (1 kerta / vuorokausi)
- Tehdyt työt, niiden aloitus- ja lopetusajat
- Toimineet resurssit (koneet, autot, henkilöstö)
- Mahdolliset muut tehtäviin vaikuttavat havainnot
- Tilaajan ja asiakkaiden reklamaatiot

Tuottajan tarkastukset ja poikkeamaraportointi

Tuottaja on velvollinen raportoimaan omaa ja mahdollisen aliurakoitsijan työtä koskevat merkittävät laadun alitukset. Poikkeama voi koskea tehtävän laiminlyöntiä, puutteellista tehtävän suoritusta tai tehtävän laatu järjestelmästä poikkeavaa toteutusta. Raportti sisältää:

- Poikkeaman ajankohdan ja paikan
- Poikkeaman kuvauksen
- Korjaavat toimet
- Poikkeaman syyt
- Toimenpiteet poikkeaman toistumisen estämiseksi

2. Tilaajan laadunvalvonta

Pistokokeet

Vertailukelpoisen laatatiedon saamiseksi eri alueilta ja eri tuottajilta toteutetaan systemaattista, pistokokeisiin perustuvaa laadunvalvontaa. Tilaaja päättää pistokokeiden tarpeen. Pistokoeotokseen sisältyy erilaisia ja eriluokkaisia väyliä ja puistoja edustavana otoksena. Pistokokeisiin pyritään valitsemaan maksimissaan 5 % yksiköiden määrästä (esim. alueen katujen pinta-alasta tai puistojen pinta-alasta).

Laadun alitukset ja epäselvät tapaukset valokuvataan mahdollisuuksien mukaan aika- ja paikkatiedoin. Tarkistuksen tulokset siirretään verkkoon sähköiselle lomakkeelle. Tarkistuksista tehdään yhteenveto, joka käydään läpi tuottajien kanssa mahdollisimman pian tarkastuksen jälkeen.

Liitteessä 1 on arvostelulomake, jota voi soveltaa sanallisten laatuvaatimusten tarkastukseen ja liitteessä 2 lomake, jota voi soveltaa sidottujen pintojen (väylät) roskien lukumäärän laskentaan. Molemmilla periaatteilla tarkistus voidaan tehdä seurantana (useita kertoja, esim. eri päiville sijoittuen).

Alueellinen laatutaso

Alueen laatu tulee puhtaanapitovyöhykkeiden vaatimusten kautta.

Laadunseuranta

Tilaajan edustaja seuraa laatuvaatimusten toteutumista normaalina työtehtävänä. Laadunalitukset ja epäselvät tapaukset valokuvataan mahdollisuuksien mukaan aika- ja paikkatiedoin ja ne käydään läpi tuottajan kanssa.

3. Asiakaspalaute

Asiakastyytyväisyyskyselyt

Tilaaja seuraa järjestelmätasolla asiakkaiden tyytyväisyyden muutoksia ja tutkii alueittaisia eroja säännöllisin asiakaskyselyin. Asiakastyytyväisyyden mahdollisen huonontumiset syyt pyritään selvittämään ja pyritään löytämään korjaavat toimet.

Palautteen antaminen

Yleisten alueiden käyttäjille tarjotaan mahdollisuus toimittaa aika- ja paikkatiedot sisältäviä valokuvia. Valokuvat, joista laadunalitus voidaan selkeästi todeta, käydään läpi työmaakokouksissa.

Palautteiden seuranta

Palvelun toimivuutta mitataan asiakaspalveluun tulleiden palautteiden määrällä [kpl/kk]. Tuottajalle välittyvien, selvittämistä ja/tai toimenpiteitä edellyttävien palautteiden käsittelyaikojen tilastotieto on saatavissa katu- ja puisto-osaston käytössä olevasta asiakaspalvelusovelluksesta. Asioiden käsittelyaikojen mahdollisten ylittymisten syyt käydään läpi tuottajan kanssa.

4. Laadunhallinnan kuvapankki

Verkossa nähtävillä olevalla kuvapankilla tarkennetaan laatuvaatimuksia. Valokuvia otetaan myös soveltuvin osin ennen ja jälkeen työsuorituksen. Kuvapankkia täydennetään laadunhallinnan yhteydessä kertyvillä valokuvilla.

- Kuvat otetaan digitaalisessa muodossa. Kuvaformaatti on *.jpg.
- Kuviin tallennetaan metatietona x- ja y-koordinaatit tai pituus- ja leveyspiiri. Tämä tarkoittaa sitä, että kamerassa täytyy olla ohjelmisto, joka tallentaa paikannustiedot. Tämän myötä kuvat on mahdollista paikantaa kartalle. Pituus- ja leveyspiiri voidaan muuntaa paikkatietojärjestelmässä haluttuun koordinaatistoon.
- Kuvien tiedostotiedoissa tulee olla alkuperäinen kuvanottopäivä ja -aika.
- Kuvakoon tulee olla vähintään 800 x 600 pikseliä.
- Kuvan tarkkuuden tulee olla riittävä, samoin valaistuksen kuvanottohetkellä.
- Kuvien nimien tulee olla kohdetta kuvaavia (esim. kadun tai puiston nimi ja kohta).

Esimerkkejä puhtaanapidon laatutasoihin liittyvistä kuvista on esitetty ohjeessa "KiinteistöRYL 2009".

2201 Sidotut pinnat

Vastuhenkilö	T.Myller, P.Engblom
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	30.11.2009 / K.Mattila, J.Kivimäki
Päivityspvm./päivittäjä	12.06.2011 / K.Mattila
Päivityspvm./päivittäjä	16.09.2012 / K.Mattila, J.Kivimäki

Tuotanto-osan kuvaus

Työhön sisältyy katu- ja puistoalueiden sidottujen pintojen (asfaltti- ja kivipäälysteiset katualueet, puistokäytävät, aukiot ja torit) harjaus ja pesu sekä kulutusjätteiden, kasvillisuusjätteiden, irtoesi-
neiden ja roskien poistaminen ja niiden kuljettaminen vastaanottopaikkaan.

Työhön sisältyy roska-astioiden (ml. syväsäiliöt) tyhjennys ja jätepussin vaihto sekä astioiden puh-
taanapito.

Työmenetelmävaatimukset

Pesussa käytetään puhdasta vettä.

Lakaisu on toteutettava niin, että häiritsevää pölyämistä ei esiinny.

Palvelun tuottajan tulee tuntea alueiden kuormituspisteet ja sopeuttaa palvelu käytön mukaan, seu-
rata roska-astioiden täyttymistä ja neuvotella tilaajan kanssa muutostarpeista käyttöä vastaavaksi.
Roska-astioiden tyhjennyksen yhteydessä kerätään irtoroskat roska-astian välittömästä läheisyy-
destä.

Työtä estävien pysäköityjen autojen siirroista sovitaan erikseen tilaajan kanssa. Tilaajan kanssa
sovitaan myös alueet, joilta purukumiroskat tulee kerätä.

Puhtaanapito perustuu puhtaanapitovyöhykkeiden vaatimustasoihin. Vyöhykejako on esitetty tar-
kemmin tilaajan dokumentissa.

Laatuvaatimukset

Vyöhyke	Puhtaanapidon laatuvaatimus (tarkennetaan kuvapankin valokuvin)
PV1 (ydinkeskusta ja turistikohdeet)	- Kävelyalueilla pieniä roskia (tumpit, korkit yms.) erittäin vähän - Isompia roskia (tupakka-askia suuremmat) ja liiskaantunutta kasvillisuusjätekerrosta ainoastaan satunnaisesti - Ei havaittavasti likaa, ei havaittavaa pölyämistä
PV2 (kantakaupunki ja aluekeskukset)	- Pieniä roskia (tumpit, korkit yms.) vähän - Isompia roskia ja liiskaantunutta kasvillisuusjätekerrosta ei näkyvästi - Ei häiritsevästi likaa, pölyäminen vähäistä
PV3 (asuinalueet)	- Pieniä roskia (tumpit, korkit yms.) melko vähän - Isompia roskia ja liiskaantunutta kasvillisuusjätekerrosta ei häiritsevän paljon - Ei häiritsevästi likaa
PV4 (teollisuus- ja yritysalueita yms.)	- Pieniä roskia (tumpit, korkit yms.) ei häiritsevän paljon - Isompia roskia ei häiritsevän paljon - Likaa sallitaan, mutta hiekoitushiekka poistetaan keväisin

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimusten tarkennukset ja lievennykset
Siisteys (roskat, lika, pöly)	- Pysäköityjen autojen aiheuttama haitta otetaan huomioon vaaditussa laatu- tasossa. - Lika- ja pölyvaatimukset eivät koske talviaikaa. - Kaikilla puhtaanapitovyöhykkeillä sallitaan alueellisten pistokokeiden laadunali- tuksia 20 % arvointituloksista. - PV1:n laatuvaatimukset ovat voimassa arkisin aikavälillä 8 – 15. Laatuvaatimus- ten mahdollisesta voimassaolosta muilla alueilla ja muina aikoina sovitaan tilaa- jan kanssa erikseen.
Roska-astian täyttöas- te ja siisteys	Roska-astian tulee olla käytettävissä ja mahdollisimman hajuton.
Vaaraa aiheuttavat roskat	Ihmisen terveydelle vaaraa aiheuttavat roskat (lasi, huumeneulat yms.) on pois- tettava kaikilta alueilta välittömästi niiden havaitsemisen jälkeen.
Hulevesikaivojen riti- löiden ja kita-aukkojen puhtaus	Hulevesikaivojen ritilät ja kita-aukot on pidettävä puhtaana niin, että hulevesi pääsee esteettömästi valumaan viemäriin.

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Siisteys (roskat, lika, pöly)	Visuaalinen arvio, joka perustuu laatuvaatimusten sanalliseen määrittelyyn ja laadunhallinnan kuvapankin valokuviiin	Työmaapäiväkirja, pistokoeraportti		●	Alueen arviointituloksista saa enintään 20 % alittaa vaaditun laatutason
Roska-astian täytöaste ja siisteys	Visuaalinen arvio ja havainnot	Työmaapäiväkirja, pistokoeraportti		●	Alueen arviointituloksista saa enintään 20 % alittaa vaaditun laatutason
Vaaraa aiheuttavat roskat	Havainnot	Pistokoeraportti	●		Poistettava välittömästi havaitsemisen jälkeen
Hulevesikaivojen ritilöiden ja kitaukkojen puhtaus	Havainnot, sadeveden virtaaminen	Pistokoeraportti		●	Vaaraa aiheuttavia poikkeamia ei sallita

Laadunseuranta

Palvelun tuottaja tekee poikkeamaraportin havaitsemistaan merkittävistä laadun alituksista. Tilaa-
jan edustaja kirjaa ja mahdollisuuksien mukaan valokuvaa havaitsemansa laadun alitukset ja epä-
selvät tapaukset. Valokuvat siirretään laadunhallinnan kuvapankkiin aika- ja paikkatietoineen.

Pistokokeet

Pistokokeessa käytetään liitteen 1 lomaketta. Pistokoeoteiksi valitaan otos eri puhtaanapito-
vyöhykkeiltä, siten että alueen väylien pinta-alasta tarkastetaan maksimissaan 5 %. Yhtä väylää ei
tarkasteta kokonaan, vaan esimerkiksi 500 m pituinen osa. Laadun alitukset ja epäselvät tapaukset
valokuvataan ja valokuvat siirretään laadunhallinnan kuvapankkiin aika- ja paikkatietoineen. Pisto-
kokeiden tulokset siirretään verkkoon sähköiselle lomakkeelle. Pistokokeen tekijä raportoi tuloksina
laatuvaatimukset täyttävien ja alittavien osuudet kokonaisuutena sekä erikseen jokaiselle puh-
taanapitovyöhykkeelle.

Kokeilu väylillä (sidotut pinnat)

Tällä sivulla esitettäviä laatuvaatimuksia, niihin liittyvää puhtaanapidon seurantalomaketta (liite 2) sekä vyöhykkeiden roskaisuuden prosenttiosuuksia kokeillaan väylien sidotuilla pinnoilla (ajorata, mukaan lukien jalkakäytävät), eivätkä ne ole tässä vaiheessa sitovia.

Väylien kokeiluluontoinen pistokoe määrittää kadun pituuden mukaan, ehdotettu pistokepituus yhdelle kadulle on n. 600-700 m (sovitettuna korttelijakoon). Testataan, onko mahdollista käyttää pinta-alaa pistokokeen perusteena (huom. roskien määrän raja-arvot on sidottu ajoratametreihin).

Laatuvaatimukset	
Vyöhyke	Puhtaanapidon laatuvaatimukset katualueilla
PV1 (ydinkeskusta ja turistikohteet)	• Siisteysaste erittäin siisti. Yli 2 euron kolikon kokoisia roskia korkeintaan 0,1 kpl/m. • Tupakantumpeja yms. muita pieniä roskia erittäin vähän • Liiskaantunutta kasvillisuusjätekerrosta ainoastaan satunnaisesti • Ei havaittavasti likaa, ei havaittavaa pölyämistä. Ei ylimääräistä hiekkaa.
PV2 (kantakaupunki ja aluekeskukset)	• Siisteysaste ensisijaisesti erittäin siisti. Yli 2 euron kolikon kokoisia roskia korkeintaan 0,1 kpl/m • Tupakantumpeja yms. muita pieniä roskia vähän. • Liiskaantunutta kasvillisuusjätekerrosta ei näkyvästi • Ei häiritsevästi likaa, pölyäminen vähäistä. Ylimääräistä hiekkaa vähän.
PV3 (asuinalueet)	• Siisteysaste vähintään siisti. Yli 2 euron kolikon kokoisia roskia korkeintaan 0,2 kpl/m. • Tupakantumpeja yms. muita pieniä roskia melko vähän. • Liiskaantunutta kasvillisuusjätekerrosta ei häiritsevän paljon. • Ei häiritsevästi likaa tai ylimääräistä hiekkaa, ei häiritsevää pölyämistä.
PV4 (teollisuus- ja yritys-alueita yms.)	• Siisteysaste vähintään siisti. Yli 2 euron kolikon kokoisia roskia korkeintaan 0,3 kpl/m. • Tupakantumpeja yms. muita pieniä roskia ei häiritsevän paljon. • Liiskaantunutta kasvillisuusjätekerrosta ei häiritsevän paljon. • Lika sallitaan. Hiekoitushiekka poistetaan keväisin.

Vyöhyke	Laatuvaatimus roskien määrä (kpl/m)	Sallittu poikkeama	
		roskien määrä (kpl/m)	poikkeaman osuus
PV1	≤ 0,1	0,1-0,2	10 %
PV2	≤ 0,1	0,1-0,2	20 %
PV3	≤ 0,2	0,2-0,3	10 %
PV4	≤ 0,3	0,3-0,4	5 %

2202 Sitomattomat pinnat

Vastuhenkilö	T.Myller, P.Engblom
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	29.11.2009 / K.Mattila, J.Kivimäki
Päivityspvm./päivittäjä	12.06.2011 / K.Mattila
Päivityspvm./päivittäjä	16.09.2012 / K.Mattila, J.Kivimäki

Tuotanto-osan kuvaus

Työhön sisältyy sora- ja kivituhkapäälysteisillä puistokäytävillä, aukioilla ja kentillä sekä sorapintaisilla kaduilla olevien kulutusjätteiden, irtoesineiden ja roskien poistaminen sitomattomilta pinnoilta sekä niiden kuljettaminen vastaanottoaikkaan.

Työhön sisältyy lisäksi roska-astioiden (ml. syväsäiliöt) tyhjennys ja jätepussin vaihto sekä astioiden puhtaanapito.

Työmenetelmävaatimukset

Palvelun tuottajan tulee tuntea alueiden kuormituspisteet ja sopeuttaa palvelu käytön mukaan, seurata roska-astioiden täyttymistä ja neuvotella tilaajan kanssa muutostarpeista käyttöä vastaavaksi.

Roska-astioiden tyhjennyksen yhteydessä kerätään irtoroskat roska-astian välittömästä läheisyydestä.

Puhtaanapito perustuu puhtaanapitovyöhykkeiden vaatimustasoihin. Vyöhykejako on esitetty tarkemmin HKR:n dokumentissa "Viheralueiden puhtaanapitokäytännöt".

Laatuvaatimukset

Vyöhyke	Puhtaanapidon laatuvaatimukset (tarkennetaan kuvapankin valokuvin)
PV1 (ydinkeskusta ja turistikohteet)	- Pieniä roskia erittäin vähän - Isompia roskia (tupakka-askia suuremmat) ja kasvillisuusjätettä ainoastaan satunnaisesti
PV2 (kantakaupunki ja aluekeskukset)	- Pieniä roskia vähän - Isompia roskia (tupakka-askia suuremmat) ja kasvillisuusjätettä ei häiritsevän paljon.
PV3 (asuinalueet)	- Pieniä roskia ei häiritsevän paljon - Isompia roskia (tupakka-askia suuremmat) ei häiritsevän paljon.
PV4 (teollisuus- ja yritysalueita yms.)	Isommat roskat (tupakka-askia suuremmat) poistetaan keväisin.

Vaatumuksen aihe	Laatuvaatimuksien tarkennukset ja lievennykset
Siisteys (irtoroskat)	- Kaikilla puhtaanapitovyöhykkeillä sallitaan alueellisten pistokokeiden laadunali-tuksia 20 % arviointituloksista. - PV1:n laatuvaatimukset ovat voimassa arkisin aikavälillä 8 – 15. Laatuvaatimus-ten mahdollisesta voimassaolosta muilla alueilla ja muina aikoina sovitaan tilaa-jan kanssa erikseen.
Roska-astian täyttöas-te ja siisteys	Roska-astian tulee olla käytettävissä ja mahdollisimman hajuton.
Vaaraa aiheuttavat roskat	Ihmisen terveydelle vaaraa aiheuttavat roskat (lasi, huumeneulat yms.) on pois-tettava kaikilta alueilta välittömästi niiden havaitsemisen jälkeen.
Hulevesikaivojen riti-löiden puhtaus	Hulevesikaivojen ritilät ja kita-aukot on pidettävä puhtaana niin, että hulevesi pääsee esteettömästi valumaan viemäriin.

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumen-tointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poik-keamia	Satunnai-set poik-keamat sallitaan	Huomautukset
Siisteys (irtoroskat)	Visuaalinen arvio, joka perustuu laatu-vaatimusten sanalli-seen määrittelyyn ja laadunhallinnan kuvapankin valoku-viin	Työmaapäi-väkirja, pisto-koeraportti		●	Alueen arviointituloksista saa enintään 20 % alit-taa vaaditun laatutason
Roska-astian täyt-töaste ja siisteys	Visuaalinen arvio ja havainnot	Työmaapäi-väkirja, pisto-koeraportti		●	Alueen arviointituloksista saa enintään 20 % alit-taa vaaditun laatutason
Vaaraa aiheutta-vat roskat	Havainnot	Pistokoera-portti	●		Poistettava välittömästi havaitsemisen jälkeen
Hulevesikaivojen ritilöiden puhtaus	Havainnot, sadeve-den virtaaminen	Pistokoera-portti		●	Alueen arviointituloksista saa enintään 20 % alit-taa vaaditun laatutason

Laadunseuranta

Palvelun tuottaja tekee poikkeamaraportin havaitsemistaan merkittävistä laadun alituksista. Tilaa-
jan edustaja kirjaa ja mahdollisuuksien mukaan valokuvaa havaitsemansa laadun alitukset ja epä-
selvät tapaukset. Valokuvat siirretään laadunhallinnan kuvapankkiin aika- ja paikkatietoineen.

Pistokokeet

Pistokokeessa käytetään liitteen 1 lomaketta. Laadun alitukset ja epäselvät tapaukset valokuva-
taan ja valokuvat siirretään laadunhallinnan kuvapankkiin aika- ja paikkatietoineen. Pistokokeiden
tulokset siirretään verkkoon sähköiselle lomakkeelle. Pistokokeen tekijä raportoi tuloksina laatu-
vaatimukset täyttävien ja alittavien osuudet kokonaisuutena sekä erikseen jokaiselle puhtaanapito-
vyöhykkeelle.

2203 Kasvillisuusalueet

Vastuuhenkilö	T.Myller, P.Engblom
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	09.11.2009 / K.Mattila, J.Kivimäki
Päivityspvm./päivittäjä	12.06.2011 / K.Mattila
Päivityspvm./päivittäjä	16.09.2012 / K.Mattila, J.Kivimäki

Tuotanto-osan kuvaus

Työhön sisältyy kulutusjätteiden, irtoesineiden ja roskien poistaminen katu- ja puistoalueiden kasvillisuusalueilta sekä niiden kuljettaminen vastaanotto-paikkaan. Lisäksi työhön sisältyy roska-astioiden (ml. syväsäiliöt) tyhjennys ja jätepussin vaihto sekä astioiden puhtaanapito.

Kasvillisuusalueita ovat puistojen, katujen ja muiden yleisten alueiden viheralueet, kuten nurmikot, pensasalueet, perenna-alueet, ryhmäkasvialueet, köynnöskasvialueet ja puiden tyvialueet.

Työmenetelmävaatimukset

Työssä tulee huomioida, että kasvillisuusalueilta peräisin oleva luonnonaines ei ole jätettä.

Palvelun tuottajan tulee tuntea alueiden kuormituspisteet ja sopeuttaa palvelu käytön mukaan, seurata roska-astioiden täyttymistä ja neuvotella tilaajan kanssa muutostarpeista käyttöä vastaavaksi.

Roska-astioiden tyhjennyksen yhteydessä kerätään irtoroskat roska-astian välittömästä läheisyydestä.

Nurmikkoalueiden puhtaanapito koordinoidaan nurmikon leikkaajien kanssa. Pyrkimyksenä on, että puhtaanapito tehdään ennen nurmikon leikkausta.

Puhtaanapito perustuu puhtaanapitovyöhykkeiden vaatimustasoihin. Vyöhykejako on esitetty tarkemmin HKR:n dokumentissa "Viheralueiden puhtaanapitokäytännöt".

Laatuvaatimukset

Vyöhyke	Puhtaanapidon laatuvaatimukset (tarkennetaan kuvapankin valokuvien)
PV1 (ydinkeskusta ja turisti-kohteet)	- Pieniä roskia ei häiritsevän paljon - Puisto-alueilla, toreilla ja aukioilla isompia roskia (tupakka-askia suuremmat) ainoastaan satunnaisesti - Katuviheralueilla ei näkyvästi roskia
PV2 (kantakaupunki ja aluekeskukset)	- Puisto-alueilla, toreilla ja aukioilla isompia roskia (tupakka-askia suuremmat) ei näkyvästi - Katuviheralueilla isompia roskia (tupakka-askia suuremmat) ei häiritsevän paljon.
PV3 (asuinalueet)	- Pieniä roskia ei häiritsevän paljon - Isompia roskia (tupakka-askia suuremmat) ei häiritsevän paljon.
PV4 (teollisuus- ja yritysalueita yms.)	Isommat roskat (tupakka-askia suuremmat) poistetaan keväisin.

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimuksien tarkennukset ja lievennykset
Siisteys (irtoroskat)	- Kaikilla puhtaanapitovyöhykkeillä sallitaan alueellisten pistokokeiden laadunaliitoksia 20 % arviointituloksista. - PV1:n laatuvaatimukset ovat voimassa arkisin aikavälillä 8 – 15. Laatuvaatimusten mahdollisesta voimassaolosta muilla alueilla ja muina aikoina sovitaan tilaajan kanssa erikseen.
Roska-astian täyttöaste ja siisteys	Roska-astian tulee olla käytettävissä ja mahdollisimman hajuton.
Vaaraa aiheuttavat roskat	Ihmissen terveydelle vaaraa aiheuttavat roskat (lasi, huumeneulat yms.) on poistettava kaikilta alueilta välittömästi niiden havaitsemisen jälkeen.

Kasvillisuusalueiden puhtaanapidolla on lisäksi seuraavat laatuvaatimukset:

- Roska-astian tulee olla käytettävissä ja mahdollisimman hajuton.
- Ihmissen terveydelle vaaraa aiheuttavat roskat (lasi, huumeneuloja yms.) on poistettava kaikilta alueilta välittömästi niiden havaitsemisen jälkeen.

PV1:n laatuvaatimukset ovat voimassa arkisin aikavälillä 8 – 15. Laatuvaatimusten mahdollisesta voimassaolosta muilla alueilla ja muina aikoina sovitaan tilaajan kanssa erikseen.

Kaikilla puhtaanapitovyöhykkeillä sallitaan laadunaliitoksia 20 % alueellisten pistokokeiden arviointituloksissa.

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Siisteys (roskat)	Visuaalinen arvio, joka perustuu laatuvaatimusten sanalliseen määrittelyyn ja laadunhallinnan kuvapankin valokuviiin	Työmaapäiväkirja, pistokoeraportti		●	Alueen arviointituloksista saa enintään 20 % alittaa vaaditun laatutason
Roska-astian täyttöaste ja siisteys	Visuaalinen arvio ja havainnot	Työmaapäiväkirja, pistokoeraportti		●	Alueen arviointituloksista saa enintään 20 % alittaa vaaditun laatutason
Vaaraa aiheuttavat roskat	Havainnot	Pistokoeraportti	●		Poistettava välittömästi havaitsemisen jälkeen

Laadunseuranta

Palvelun tuottaja tekee poikkeamaraportin havaitsemistaan merkittävistä laadun alituksista. Tilaa-ajan edustaja kirjaa ja mahdollisuuksien mukaan valokuvaa havaitsemansa laadun alitukset ja epäselvät tapaukset. Valokuvat siirretään laadunhallinnan kuvapankkiin aika- ja paikkatietoineen.

Pistokokeet

Pistokokeessa käytetään liitteen 1 ohjeita. Kasvillisuusalueiden pistokokeeseen valittavien kohteiden koko tulee määritellä selkeästi. Kohteiksi valitaan otos eri puhtaanapitovyöhykkeiltä siten, että valittujen alueiden pinta-alasta tarkastetaan 5 %. Yksiköinä käytetään arvioituja neliömetrejä, mikä antaa selkeän laskennallisen pohjan pistokokeen tulosten laskennalle.

Laadun alitukset ja epäselvät tapaukset valokuvataan ja valokuvat siirretään laadunhallinnan kuvapankkiin aika- ja paikkatietoineen. Pistokokeiden tulokset siirretään verkkoon sähköiselle lomakkeelle. Pistokokeen tekijä raportoi tuloksina laatuvaatimukset täyttävien ja alittavien osuudet kokonaisuutena sekä erikseen jokaiselle puhtaanapitovyöhykkeelle.

2204 Merivesialueet

Vastuushenkilö	T.Myller, P.Engblom
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	27.10.2009 / K.Mattila, J.Kivimäki
Päivityspvm./päivittäjä	08.04.2011 / K.Mattila
Päivityspvm./päivittäjä	16.09.2012 / K.Mattila, J.Kivimäki

Tuotanto-osan kuvaus

Tehtävään kuuluu vesialueen puhdistustyö tilaajan antaman aluemäärityksen ja toimenpideaikojen mukaisesti. Rannoilta poimitaan roskat 1,0-1,5 m etäisyydeltä rantaviivasta.

Tuotanto-osaan liittyvät tai erikseen sovittavat työt

- Saarten rantavesien puhdistus tehdään pyydettyäessä.

Työmenetelmävaatimukset

Kullakin puhtaanapitokierroksella kerätään kaikki näkyvä roska ja jäte, jotka kuljetetaan vastaanot-topisteeseen.

Vesialueiden puhdistustyöt tehdään veneestä ja rantaviivan tuntumassa olevat roskat joko venees-tä ja tarvittaessa jalkaisin. Raskaampien roskien (tukit yms.) poimimiseen käytetään soveltuvaa nostolaitteistoa.

Tehtäviin kuuluu myös roskien välivarastointi (jos välivarastointi on tarpeen) sekä jätteiden käsitte-lymaksuista huolehtiminen.

Puhtaanapitoluokat (4 luokkaa) on määritetty tilaajan taholta.

Laatuvaatimukset

Vesialueiden tulee olla roskattomia välittömästi puhtaanapidon jälkeen. Puhtaanapidon toimenpi-deajat ja laatutaso puhtaanapitoluokittain:

Puhtaanapitoluokka	Toimenpideaajat	Puhtaanapidon laatutaso
Luokka 1	Päivittäin	Suuria roskia ei juurikaan esiinny, pieniä roskia satunnaises-ti virtausten tuomana.
Luokka 2	Viikoittain	Suuria roskia esiintyy jonkin verran, pieniä roskia kerääntyy tiettyihin paikkoihin virtausten mukana.
Luokka 3	Kahden viikon välein	Suuria ja pieniä roskia sallitaan melko paljon.
Luokka 4	Tarvittaessa	Suuria ja pieniä roskia sallitaan paljon ja ne kerätään vain pyydettyäessä.

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Toimenpideaajat	Työmaapäiväkirja	Työmaapäiväkirja, pistokoeraportti		●	Keliolojen, kalustovikojen ja kiireellisten töiden aiheuttamat poikkeamat sallitaan.
Siisteys välittömästi puhdistuksen jälkeen	Havainnot	Pistokoeraportti		●	Puhtaanapitoluokan arviointituloksista saa enintään 10 % alittaa vaaditun laatutason

Laadunseuranta

Palvelun tuottaja tekee poikkeamaraportin havaitsemistaan merkittävistä laadun alituksista. Tilaa-
jan edustaja kirjaa ja mahdollisuuksien mukaan valokuvaa havaitsemansa laadun alitukset ja epä-
selvät tapaukset. Valokuvat siirretään laadunhallinnan kuvapankkiin aika- ja paikkatietoineen.

Pistokokeet

Pistokokeessa käytetään liitteen 1 ohjeita. Merivesialueiden pistokokeeseen valittavien kohteiden
koko tulee määritellä selkeästi. Yksiköinä voidaan käyttää samankokoisia pienalueita, mikä antaa
selkeän laskennallisen pohjan pistokokeen tulosten laskennalle. Kohteita tulee valita pistokokee-
seen kaikista puhtaanapitoluokista.

Laadun alitukset ja epäselvät tapaukset valokuvataan ja valokuvat siirretään laadunhallinnan ku-
vapankkiin aika- ja paikkatietoineen. Pistokokeiden tulokset siirretään verkkoon sähköiselle lomak-
keelle. Pistokokeen tekijä raportoi tuloksina laatuvaatimukset täyttävien ja alittavien osuudet koko-
naisuutena sekä erikseen jokaiselle puhtaanapitoluokalle.

2205 Toiminnalliset alueet

Vastuuhenkilö	T.Myller, P.Engblom
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	29.11.2009 / K.Mattila, J.Kivimäki
Päivityspvm./päivittäjä	12.06.2011 / K.Mattila
Päivityspvm./päivittäjä	16.09.2012 / K.Mattila, J.Kivimäki

Tuotanto-osan kuvaus

Toiminnallisilla alueilla (leikkipuistot, leikkipaikat, skeittipaikat, koira-aitaukset, grillipaikat, matonpesupaikat) tehtävä puhtaanapitotyö on samanlaista riippumatta siitä, millä puhtaanapitovyöhykkeellä ne sijaitsevat.

Työhön sisältyy roska-astioiden tyhjennys ja jätepussin vaihto sekä astioiden puhtaanapito. Lisäksi kerätään alueille kuulumattomat irtoroskat.

Työmenetelmävaatimukset

Jätösten kerääminen koira-aitauksista kuuluu koiranomistajille, joten irtoroskan keräyksellä tarkoitetaan alueelle kuulumattomien muiden roskien keräämistä.

Roska-astioiden tyhjennyksen yhteydessä kerätään irtoroskat roska-astian välittömästä läheisyydestä.

Puhtaanapito perustuu puhtaanapitovyöhykkeen PVE vaatimustasoon. Vyöhykejako on esitetty tarkemmin HKR:n dokumentissa "Viheralueiden puhtaanapitokäytännöt".

Laatuvaatimukset

Toiminnallinen alue	Puhtaanapidon laatuvaatimukset (tarkennetaan kuvapankin valokuvin)
Leikkipuistot, leikkipaikat, skeittipaikat	- Pieniä roskia (tumpit, korkit yms.) vähän - Isompia roskia (tupakka-askia suuremmat) ja kasvillisuusjätettä ei näkyvästi - Sidotuilla pinnoilla ei häiritsevästi likaa
Koira-aitaukset, grillipaikat, matonpesupaikat	Isompia roskia (tupakka-askia suuremmat) ei häiritsevän paljon

Vaatumuksen aihe	Laatuvaatimuksien tarkennukset ja lievennykset
Siisteys (roskat, lika pöly)	- Poistetaan kaikki talviruokinnan jätteet (muovipussit, ruoantähteet) - Uimarannoilta poistetaan polkupyörät sukeltamalla - Laadunalituksia sallitaan 20 % alueellisen pistokokeen arviointituloksista. - Laatuvaatimukset ovat voimassa arkisin aikavälillä 8 – 15. Laatuvaatimusten mahdollisesta voimassaolosta muilla alueilla ja muina aikoina sovitaan tilaa- jan kanssa erikseen.
Roska-astian täyttöaste ja siisteys	Roska-astian tulee olla käytettävissä ja mahdollisimman hajuton.
Vaaraa aiheuttavat roskat	- Ihmisen terveydelle vaaraa aiheuttavat roskat (lasi, huumeneulat yms.) on poistettava kaikilta alueilta välittömästi niiden havaitsemisen jälkeen. - Poistetaan linnunraadot (jos on vähintään 5 raatoa, toimitetaan kaupungin eläinlääkärille).

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumen- tointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poik- keamia	Satunnai- set poik- keamat sallitaan	Huomautukset
Siisteys (roskat, lika pöly)	Visuaalinen arvio, joka perustuu laatu- vaatimusten sanalli- seen määrittelyyn ja laadunhallinnan kuvapankin valoku- viin	Työmaapäi- väkirja, pisto- koeraportti		●	Alueen arviointituloksista saa enintään 20 % alit- taa vaaditun laatutason
Roska-astian täyt- töaste ja siisteys	Visuaalinen arvio ja havainnot	Työmaapäi- väkirja, pisto- koeraportti		●	Alueen arviointituloksista saa enintään 20 % alit- taa vaaditun laatutason
Vaaraa aiheutta- vat roskat	Havainnot	Pistokoera- portti	●		Poistettava välittömästi havaitsemisen jälkeen

Laadunseuranta

Palvelun tuottaja tekee poikkeamaraportin havaitsemistaan merkittävistä laadun alituksista. Tilaajan edustaja kirjaa ja mahdollisuuksien mukaan valokuvaa havaitsemansa laadun alitukset ja epäselvät tapaukset. Valokuvat siirretään laadunhallinnan kuvapankkiin aika- ja paikkatietoineen.

Pistokokeet

Pistokokeessa käytetään liitteen 1 ohjeita. Toiminnallisten alueiden pistokokeeseen valitaan kokonaisia alueita (esim. leikkipuisto). Pistokokeeseen tulee valita otos erilaisia toiminnallisia alueita, kuitenkin siten että samantyyppisiä valitaan 5 % kokonaisuudesta (esim. 5 leikkipuistoa sadasta). Tilaaja päättää tapauskohtaisesti, tehdäänkö pistokoe kaikille erityyppisille alueille vai osalle niistä.

Laadun alitukset ja epäselvät tapaukset valokuvataan ja valokuvat siirretään laadunhallinnan kuvapankkiin aika- ja paikkatietoineen. Pistokokeiden tulokset siirretään verkkoon sähköiselle lomakkeelle. Pistokokeen tekijä raportoi tuloksina laatuvaatimukset täyttävien ja alittavien osuudet kokonaisuutena sekä erikseen jokaiselle erityisaluetyypille.

- arvioidaan puhtaanapitovyöhykkeen laatuvaatimusten mukaisesti siisteyden yleisilme
- pistokokeen otoksen kohteet valitaan suurin piirtein samankokoisiksi (esim. pituusmitan, liit-
tymävälin tai pinta-alan perusteella)
- tarkasteltava asia joko selkeästi täyttää vyöhykkeen laatuvaatimukset tai selkeästi ei täytä
laatuvaatimuksia, tai kyseessä on rajatapaus, jota on vaikea arvioida
- kommentit kirjataan (sade, kova tuuli, huomattavat roskat, erityinen paikka, vilkas jalankul-
ku tms.)
- laadun alitukset ja epäselvät tapaukset pyritään valokuvaamaan (paikkatiedoin)

PISTOKOELOMAKE KATUALUEIDEN SIISTEYDEN TARKASTUKSEEN

Kaupunginosa: _____ Katu: _____

Kadunväli: _____ – _____

Puhtaanapitovyöhyke: _____

Päivämäärä: _____ Kellonaika: _____ – _____

Tarkastaja (nimi, organisaatio): _____

Roskien määrä alueittain (koko > 2 euron kolikko):

Alue	Pituus m	Roskien määrä		Laatuvaatimusrajan ylitys (kyllä/ei)
		kpl	kpl/m	
A				
B				
C				
D				
E				
F				
G				
H				
Yht.				

Vaaraa aiheuttavat roskat ja hygieenisesti haitalliset liat:

LIITE 2

Kuvaile tupakantumppien, kasvillisuusjätteiden, hiekan ja pölyn määrää sekä häiritsevyyttä:

Tarkennuksia ja muita huomioita (esim. roskien sijainti):

Kokonaisarvio laatuvaatimusten täyttymisestä: